

QUÈ ÉS EL SAGRAMENT DE LA PENITÈNCIA

Bernabé Dalmau

ENTRA

[AA.VV, Sacraments per a la vida \(Dossiers CPL 145\), Barcelona: CPL 2018.](#)

1. JESÚS HA VINGUT A SALVAR ELS PECADORS

L'episodi és ben conegut. Un dia molt singular, el de la seva Resurrecció, Jesús s'apareix als seus deixebles espordits, i els diu aquesta salutació: "Pau a vosaltres. Com el Pare m'ha enviat a mi, també jo us envio a vosaltres... Rebeu l'Esperit Sant. A qui perdonareu els pecats, li quedaran perdonats; a qui no els perdoneu, li quedaran sense perdó" (Jn 20,21-23).

En pocs mots, quatre missatges: la pau, la missió, el do de l'Esperit i el perdó. ¿Per què en una ocasió tan significativa, en l'esclat de la Resurrecció, els parla de "perdó dels pecats"? ¿Tan important és el tema dels pecats perquè formi part no sols del testament als deixebles abans de deixar el món sinó també del do que els ofereix com a fruit de la Resurrecció?

En efecte, ja abans de morir per la nostra salvació, en un dia igualment singular, els deixà, com a memorial de tot el que anava a fer, el seu cos i la seva sang, tot especificant que aquella sang seria vessada "en remissió dels pecats" (Mt 26,28). La seva pròpia mort, doncs, Jesús la presentava com el mitjà pel qual Déu atorga a la humanitat sencera el perdó de tots els pecats. I anant més enllà, ens podem preguntar: ¿tan important és el fet del "pecat" que emmarqui la intencionalitat del Senyor en el moment culminant de la seva missió i en el seu primer contacte amb els seus com a Ressuscitat?

2. ¿QUÈ ÉS EL PECAT?

Pot ser antipàtic entrar en el tema de la misericòrdia de Déu a través de preguntar-nos pel pecat, però es tracta d'un tema que qualsevol creient que se situï davant la presència de Déu no pot esquivar. És l'experiència de Pere: quan s'adona de la pesca miraculosa no se li acut una paraula d'acció de gràcies sinó aquest clam: "Aparta't de mi, Senyor, que soc un pecador!" (Lc 5,8). I el públicà de la paràbola, paradigma de l'home humil, que no es considera just, i per això respecta els altres, "de lluny estant, no gosava ni aixecar els

ulls al cel, sinó que es donava cops al pit, tot dient: Déu meu, sigues-me propici, que soc un pecador” (Lc 18,13).

Jesús es trobava vora l'estany de Genesaret, i veié dues barques a la platja. Els pescadors n'havien baixat i rentaven les xarxes. Pujà en una de les barques, que era de Simó, li demanà que l'apartés una mica de terra, s'assegué i ensenyava la gent de la barca estant. Quan acabà de parlar, digué a Simó: “Tira endins, i caleu les xarxes per pescar”. Simó li respongué: “Mestre, ens hi hem escarrassat tota la nit i no hem pescat res, però ja que vós ho dieu calaré les xarxes”. Així que ho feren, agafaren tant de peix que les xarxes s'esquinçaven. Llavors feren senyal als pescadors de l'altra barca que vinguessin a ajudar-los. Ells hi anaren, i ompliren tant les barques que quasi s'enfonsaven. Simó Pere, en veure això, es llançà als genolls de Jesús i li deia: “Senyor, allunyeu-vos de mi, que soc un pobre pecador”. Ni ell, ni cap dels qui anaven amb ell no se sabien avenir d'una pesca com aquella.

Igual passà amb Jaume i Joan, fills de Zebedeu, que eren socis de Simó. Però Jesús digué a Simó: “No tinguis por: des d'ara seràs pescador d'hommes”. Llavors tornaren a terra les barques, ho deixaren tot i se n'anaren amb ell (Lluc 5,1-11).

De l'Exhortació Apostòlica de Joan Pau II “Reconciliació i penitència”

Reconèixer el propi pecat, o més aviat –anant encara més a fons en la consideració de la pròpia personalitat– reconèixer-se pecador, capaç de pecat i inclinat al pecat, és el principi indispensable per a tornar a Déu. (...)

Reconciliar-se amb Déu pressuposa i inclou desistir-se amb lucidesa i determinació del pecat en què hom ha caigut. Pressuposa i inclou, doncs, fer penitència en el sentit més complet del terme: penedir-se, mostrar penediment, prendre l'actitud concreta de penitent, que és la del qui es posa en el camí del retorn del Pare. (...)

En la condició concreta de l'home pecador, on no pot haver-hi conversió sense el reconeixement del propi pecat, el ministeri de reconciliació de l'Església intervé en cada cas amb una finalitat clarament penitencial, és a dir, la de conduir l'home al “coneixement de si mateix” (núm. 13).

Jesús digué aquesta paràbola a uns que es refiaven que eren justos, i tenien per no res a tots els altres: “Dos homes pujaren al temple a pregar: un era fariseu i l’altre cobrador d’impostos. El fariseu, dret, pregava així en el seu interior: ‘Déu meu, us dono gràcies perquè no soc com els altres homes: lladres, injustos, adúlter, ni soc tampoc com aquest cobrador d’impostos. De juro dos dies cada setmana i us dono la desena part de tots els meus ingressos’. Però el cobrador d’impostos, que s’havia quedat un tros lluny, ni gosava aixecar els ulls al cel, sinó que es donava cops al pit i deia: ‘Déu meu, sigueu-me propici, que soc un pecador’. Us asseguro que aquest tornà perdonat a casa seva, i l’altre no; perquè tothom qui s’enalteix serà humiliat, però el qui s’humilia serà enaltit” (Lluc 18,9-14).

Aquests dos exemples, trets de l’evangeli, ens col·loquen la consciència de pecador davant les dues realitats més sublimes: la bonesa infinita de Déu i la dignitat de l’home. Això sol ja ens indica que l’autèntica consciència de pecat sols pot ser conseqüència del reconeixement de la misericòrdia de Déu i del valor de la persona humana que tan sovint menystenim.

Què diferent, doncs, de considerar el pecat com a transgressió d’una llei, com a desbancament d’un cert ordre establert no sabem per qui! De fet, tant la presència de Déu com la del proïsme són indefugibles, llevat que el grau de replegament sobre un mateix sigui tan obstinat que un es fabriqui una caixa de vidre al seu voltant. En aquest cas, la insatisfacció esdevé cada vegada més gran, i com més greu, més incompatible amb el desig innat d’estimar i de ser estimat. Aquest desig ho és tant d’innat que, si un no té llibertat per a realitzar-lo, la vida esdevé insuportable. I junt amb el desig relacionat amb l’amor hi ha, de la manera que sigui, la sempre present pròpia consciència que li dicta on se situa el bé i on es col·loca el mal.

Amb una ingènua alegria, però alhora amb una lògica impecable, ja hi ha hagut filòsofs que han establert una relació entre pecat i Déu. Si Déu no existeix, o si Déu l’hem mort, tot és permès, ja no hi ha pecat. ¿No correspon, aquest raonament, a una concepció de Déu ben allunyada de la que ens ha transmès la revelació cristiana? Però, al mateix temps, ¿no coincideix amb la imatge de Déu que es fan molts cristians, els quals, a la pràctica, “passen” d’Ell o –a l’altre extrem– viuen angoixats en el temor?

3. PURIFICAR LA IDEA DE DÉU I DE PECAT

Dos moments evangèlics més que ens poden ajudar a purificar la idea de Déu i la noció de pecat.

Un d'ells és la tan coneguda paràbola del fill pròdig o del Pare misericordiós (cf. Lc 15,11-32).

Veient que tots els cobradors d'impostos i els altres pecadors s'acostaven a Jesús per escoltar-lo, els fariseus i els mestres de la Llei murmuraven entre ells i deien: "Aquest home acull els pecadors i menja amb ells". Jesús els proposà aquesta paràbola: "Un home tenia dos fills. Un dia, el més jove digué al pare: 'Pare, dona'm la part de l'herència que em toca'. Ell els repartí els seus béns.

Pocs dies després, el més jove arreplegà tot el que tenia, se n'anà a un país llunyà i, un cop allà, dilapidà els seus béns portant una vida dissoluta. Quan ho hagué malgastat tot vingué una gran fam en aquell país i començà a passar necessitat. Llavors es llogà a un propietari d'aquell país, que l'envià als seus camps a pasturar porcs. Tenia ganes d'atipar-se de les garrofes que menjaven els porcs, però ningú no li'n donava, Llavors reflexionà dintre seu: 'Quants treballadors del meu pare tenen pa de sobres, i aquí jo m'estic morint de gana! Aniré a trobar el meu pare i li diré: Pare, he pecat contra el cel i contra tu; ja no em mereixo que em diguin fill teu; pren-me entre els teus treballadors'. I se n'anà a trobar el seu pare.

De l'Exhortació Apostòlica de Joan Pau II "Reconciliació i penitència"

Parlar de pecat social vol dir, abans que res, reconèixer que, en virtut de la solidaritat humana tan misteriosa i imperceptible com real i concreta, el pecat de cadascú repercuteix en certa manera en els altres. És aquesta l'altra cara d'aquella solidaritat religiosa que es desenvolupa en el misteri profund i magnífic de la comunió dels sants, gràcies a la qual hom ha pogut dir que "tota ànima que s'eleva, eleva el món". A aquesta llei de l'elevació, hi correspon, per desgràcia, la llei del descens, de manera que es pot parlar d'una comunió del pecat, per la qual una ànima que s'abaixa pel pecat abaixa amb ella l'Església i, en certa manera, el món sencer. En altres paraules: no hi ha cap pecat, àdhuc el més íntim i secret, el més estrictament individual, que afecti exclusivament aquell qui el comet. Tot pecat repercuteix, amb major o menor intensitat, amb major o menor dany, en tot el conjunt eclesial i en tota la família humana (núm. 16)

Encara era lluny, que el seu pare el veié i es commogué, corregué a tirar-se-li al coll i el besà. El seu fill li digué: 'Pare, he pecat contra el cel i contra tu; ja no mereixo que em diguin fill teu'. Però el pare digué als criats: Porteu de pressa el vestit millor i vestiu-lo, poseu-li un anell i calçat, porteu el vedell gras per celebrar-ho, mateu-lo i mengem, perquè aquest fill meu, que ja donava per mort, ha tornat viu; ja el donava per perdut i l'hem retrobat». I es posaren a celebrar-ho.

Mentrestant, el fill gran tornà del camp. Quan s'acostava a casa sentí músiques i balls i cridà un dels criats per preguntar-li què era allò. Ell li digué: 'Ha tornat el teu germà. El teu pare, content d'haver-lo recobrat en bona salut, ha fet matar el vedell gras'. El germà gran s'indignà i no volia entrar. Llavors sortí el pare i el pregava. Però ell li respongué: 'He passat tants anys al teu servei, sense haver desobeït mai ni un de sol dels teus manaments, i no m'has donat mai un cabrit per fer festa amb els meus amics, i ara que torna aquest fill teu després de consumir els teus béns amb dones públiques, ¿fas matar el vedell gras?'. El pare li contestà: 'Fill, tu sempre ets amb mi, i tot el que jo tinc és teu. Però ara hem d'alegrar-nos i fer festa, perquè aquest germà teu, que ja donàvem per mort, ha tornat viu; ja el donàvem per perdut i l'hem retrobat''' (Lluc 15,1-3.11-32).

Així la comenta el *Catecisme de l'Església Catòlica*:

La fascinació d'una llibertat il·lusòria, l'abandonament de la casa paterna, la misèria extrema en què el fill es troba després d'haver dilapidat la seva fortuna; la humiliació profunda de veure's obligat a pasturar porcs i, encara pitjor, la de desitjar omplir-se el ventre amb les garrofes que menjaven els porcs; la reflexió sobre els béns perduts; el penediment i la decisió de declarar-se culpable davant el seu pare; el camí de retorn; l'acolliment generós per part del pare; l'alegria del pare: tot plegat són característiques pròpies del procés de conversió. El vestit de mudar, l'anell i el banquet de festa són símbols d'aquesta vida nova, pura, digna, plena de joia que és la vida de l'home que retorna a Déu i al si de la seva família, que és l'Església (núm. 1439).

L'altre text evangèlic és el de la guarició del paralític (Mt 9,1-8; Mc 2,1-12). És un episodi remarcable per la fe que mostraren els qui baixaren el malalt a través del sostre, però ho és encara més perquè Jesús va al fons dels fets i, sense negligir la guarició corporal, a compleix la realitat més profunda, la curació de l'ànima: "Coratge, fill, et són perdonats els pecats". I no és gens menyspreable la reflexió final de l'evangelista: "La gent glorificava Déu que havia donat als homes un poder tan gran".

L'evangeli, i Jesús que n'és el protagonista, dona per suposada la realitat del pecat, tan profundament ja viscuda pels grans creients de l'Antic Testament. Però el missatge de Jesucrist no és la constatació que el pecat és una realitat sinó l'ensenyament que Déu perdona el pecat. Més encara: només Déu el perdona. Això té dues conseqüències: primera, que, quan Jesús perdona els pecats, proclama la seva pròpia divinitat; i que, si és "donat als homes un poder tan gran" és pels mèrits de Jesucrist, Déu i home.

Jesús tornà a Cafarnaüm. La gent sentí a dir que era a casa, i n'hi anaren tants que no cabien ni davant l'entrada. Jesús els predicava. Mentrestant, vingueren uns homes a dur-li un paralític. El portaven entre quatre. Veient que amb tanta gent no podien portar-lo dintre, aixecaren el terrat sobre l'indret on era Jesús i, un cop obert el sostre, baixaren la llitera (Marc 2,1-4).

Jesús, en veure la fe que tenien, digué al paralític: "Confiança, fill: els teus pecats et queden perdonats". Uns mestres de la Llei pensaren: "Això és blasfem". Però Jesús, que coneixia els seus pensaments, els digué: "¿Per què us deixeu dur per pensaments dolents? ¿Què és més fàcil, dir que els pecats li queden perdonats o dir-li que s'aixequi i camini? Doncs, ara sabreu que el Fill de l'home, aquí a la terra, té el poder de perdonar els pecats". I tot seguit diu al paralític: "Aixeca't, carrega't al coll la llitera i vés-te'n a casa". Ell s'aixecà i se n'anà a casa seva. La gent en veure-ho sentí un gran respecte i glorificava Déu, que ha donat als homes un poder tan inaudit (Mateu 9,2b-8).

4. EL LLENGUATGE DE LA PAU AMB DÉU I AMB ELS GERMANS

Tres són els conceptes que se solen emprar quan es parla d'aquesta realitat central de la fe cristiana: perdó, reconciliació, penitència. Tots diuen relació amb Déu, però tots expressen també comportaments humans. Perquè, no ho oblidem, no són solament persones les que passen del pecat a la gràcia, sinó que aquestes persones sols poden fer experiència d'aquest pas en el pla de la fe si el valoren ja en el camp de les relacions humanes. Això es pot entendre millor dient quelcom de cadascun d'aquests tres conceptes.

El *perdó* és el gest de magnanimitat pel qual el qui perdona oblida un mal que li ha estat fet. El mal envaeix la nostra vida, i és fe de l'Església que no solament tots cometem pecats puntuals sinó que el món està ple de pecats estructurals i que fins i tot cada persona ja ve al món tocada pel pecat, del qual el baptisme ens salva. La cosa interessant a tenir en compte és que, perquè hi hagi

perdó, cal que algú perdoni i el culpable desitgi aquest perdó. Calen entranyes de misericòrdia per a perdonar –d'això Déu n'és el gran Pedagóg–, però cal demanar el perdó. Aquí resulten paradigmàtiques, respectivament, les figures de Pere i de Judes com a persones que l'una es deixa perdonar i l'altra es desespera. Això s'esdevé tant en el pla humà com en el de la fe.

Si el dinamisme donar-rebre perdó podria suggerir que una persona està per damunt de l'altra –encara que ambdues han de fer un gest que no resulta espontani–, la noció de *reconciliació* suggereix una situació d'equitat. El manament del Sermó de la muntanya implica primer “fer les paus amb el teu germà” (Mt 5,24) i evoca moltes situacions de la vida en què cal refer el teixit de les relacions. És una noció que, precisament perquè designa el procés pel qual una vida familiar o d'amistat és possible a través del dia a dia, és la que mereix major estima per a designar el sagrament.

Abans, però, el sagrament era comunament, i de fet exclusivament, anomenat *penitència*, paraula que té sentits molt amplis. En el llenguatge corrent descriu algun gest d'abnegació a través del qual es vol obtenir el perdó. En el llenguatge més tècnic indica les obres que acrediten la conversió i que testimonien que el perdó sacramental pot ser atorgat; avui dia aquestes obres, reduïdes sovint a unes pregàries o a gestos senzills, es fan després de rebre l'absolució sacramental com a signe de la disposició interna a obrar en endavant el bé.

El que no se sol tenir tan present és que penitència és sinònim de conversió. I en aquest sentit, ens obre horitzons que ens eviten de posar l'accent massa exclusivament en les obres externes, ens ajuden a valorar per damunt de tot l'actitud interior que les motiva. No oblidem que el tema de la conversió és la medul·la de la predicació de Joan Baptista i de Jesús mateix. En efecte, el més antic dels evangelis s'obre amb l'exhortació: “Després que Joan fou empresonat, Jesús anà a Galilea i anunciava la bona nova de Déu. Deia: S'ha complert el temps i el Regne de Déu és a prop. Convertiu-vos i creieu en la bona nova” (Mc 1,14-15).

5. PEL MINISTERI DE L'ESGLÉSIA

Tot el que anem dient és més o menys acceptable per part de qualsevol cristià de bona voluntat. Però quan ens apropem a la realitat del sagrament, tot seguit sorgeix, més que en altres situacions de fe, la pregunta: “¿Per què el perdó de Déu ens ha de venir de l'Església? ¿No n'hi ha prou amb tenir cada

cristià una relació personal, molt íntima, amb Jesucrist?”. La pregunta és comprensible a la llum de la dificultat que sol haver-hi a acceptar les medicacions humanes, accentuada per l’actual privatització de la fe. Si a això hi afegim la dificultat psicològica a expressar a algú –encara que sigui ministre de l’Església molt acollidor– la pròpia vivència del pecat, es comprèn que el sagrament de la penitència hagi esdevingut la ventafocs de la pràctica sacramental.

Cal no almar-se. A cada època històrica un sagrament o altre ha estat ventafocs; les persones grans encara recorden l’època que la gent combregava poc o que l’anomenada extremunció era administrada més aviat a moribunds que no pas a malalts. Però això no justifica la despreocupació envers la recepció del sagrament, sinó que cal treballar per a redescobrir-lo.

La millor manera de fer-ho és situar-lo en el conjunt de la gran riquesa penitencial que ens ofereix l’Església. ¿Valorem prou la Quaresma com un itinerari de tota la comunitat cristiana en l’aprofundiment del coneixement de Jesucrist i en la recuperació de la caritat viscuda a fons? ¿Valorem prou la dosi de generositat amb què la fe ens fa sortir de nosaltres mateixos per posar-nos al servei concret dels altres i així compensar les nostres faltes? ¿Valorem prou el toc de clarí que ressona a les nostres orelles cada vegada que la Paraula de Déu és proclamada en la celebració litúrgica o llegida en privat i ens invita a la conversió? ¿Valorem prou aquells moments que, en la Litúrgia de les Hores o en els sagraments, i especialment en l’Eucaristia, demanem i rebem el perdó de Déu? ¿Ens fixem prou que quan resem el Parenostre diem “perdoneu... així com nosaltres perdonem”, i en l’Avemaria, “pregueu per nosaltres pecadors”?

Doncs bé, enmig d’aquest devessall de gràcia a través del qual el Senyor ens mostra el seu rostre benivolent i ens invita a penedir-nos, hi ha un signe major de la misericòrdia de Déu que ens arriba no pel fervor més o menys intens de la nostra consciència sinó pels mèrits de la passió de Jesucrist. És el sagrament de la penitència, que ens reconcilia amb Déu i amb el seu Poble, amb tota la humanitat redimida. Més que en cap altra ocasió, al “jo” del pecador davant de Déu, hi correspon el “jo” de l’Església que l’absol en el nom del Pare i del Fill i de l’Esperit Sant.

En l’antigor cristiana, els grans pecats notoris demanaven una penitència pública, que la mateixa Església no se sentia autoritzada a concedir més d’una vegada a la vida si el pecador requeia en les mateixes faltes greus. Amb

el temps i amb un sentit de respecte per a la consciència dels individus, l'Església no posà límits a reiterar la concessió del perdó, alhora que respectava al màxim la privacitat del procés de conversió del pecador. Això motivà que en molts cristians s'afinés la responsabilitat personal i el sentit penitencial de la vida cristiana i es traduís en una recepció freqüent del sagrament.

L'Església no parà i no para de recomanar aquesta confessió sovintejada. Però, sempre conscient que els gestos de conversió van més enllà de la recepció del sagrament, i respectuosa de l'itinerari penitencial personal, l'Església sols demana que almenys un cop l'any els cristians s'atansin a confessar els pecats i ho facin entorn del centre de l'any litúrgic, la Pasqua. D'aquesta manera, ni els forts troben impediment a la generositat del seu penediment ni els febles se senten cohibits per una obligació que enterboliria la llibertat i la joia amb què cal humiliar-se davant de Déu.

D'altra banda, després del Vaticà II, s'ha encoratjat a emmarcar aquesta confessió personal en el context d'una celebració on la pregària en comú i la proclamació de la Paraula faciliten una recepció del sagrament que tantes vegades ha estat ofuscat per l'individualisme, el moralisme i l'escrúpol. Àdhuc en casos molt determinats, el bisbe pot concedir que els penitents siguin absolts col·lectivament.

No cal amagar que encara no s'ha trobat la forma de fer resplendent i diguem-ne atractiu el sagrament. Però els sagraments són realitats massa sagrades per a negligir-les. La renovació del sagrament vindrà des de dins, de la qualitat que li donin els ministres i els fidels. Qualsevol tipus de renovació de l'interès dels creients serà necessàriament fruit no sols de la creativitat pastoral sinó també de l'aprofundiment dels cristians en la fe. No hi ha volta de full. I ens ho mostra la història i també l'experiència dels creients –preveres i laics– que han fet l'esforç per a endinsar-s'hi.

6. LA CELEBRACIÓ DEL SAGRAMENT

I la millor manera d'entrar-hi és tenir present que és una celebració, no una visita a un consultori ni una entrevista de despatx ni una sessió de direcció espiritual; encara que, subsidiàriament –l'Església fa tantes accions de suplència!– pot tenir-ne alguns trets. Per això cal afavorir l'administració del sagrament en el context d'un ritu comunitari. Però, quan no és així, el penitent no s'ha de sentir aïllat, com si l'acte penitencial fos individual. El ritual preveu –cal reconèixer que potser un xic forçadament– elements de

minicelebració, com ara la lectura d'un text bíblic. Però sabem que l'essencial és la declaració humil dels pecats i l'absolució.

Si el ritual manté la fórmula d'absolució que recorda també la funció de jutge que, en nom de Crist, exerceix el prevere –“Jo t'absolc dels teus pecats...”–, després del Concili Vaticà II li ha estat afegida abans un text deprecatiu, per l'estil de les fórmules de l'Església d'Orient, que indubtablement és molt més ric. Si tenim present que a Orient el ritu se celebra estant dempeus ministre i penitent davant la icona del Crist comprendrem millor el clima d'història de salvació en què s'insereix l'aportació personal al penediment. Diu així la fórmula:

Que Déu, Pare misericordiós, que per la mort i la resurrecció del seu Fill ha reconciliat el món amb ell mateix i ha comunicat l'Esperit Sant per perdonar els pecats, et concedeixi el perdó i la pau pel ministeri de l'Església. I jo t'absolc dels teus pecats en nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant.

Veiem, doncs, en aquest text tot el dinamisme de l'acció de la Santíssima Trinitat que troba en la Pasqua de Jesucrist el moment culminant de la seva intervenció en la història humana.

Reconciliar un sol penitent (esquema)

1. Acolliment (el Ritual demana que el prevere aculli el penitent “amb cordialitat”).
2. Lectura de la Paraula de Déu (en què s'anuncia la misericòrdia de Déu i es crida la persona a la conversió).
3. Confessió dels pecats i acceptació de l'obra penitencial (s'aconsella al prevere d'acomodar-se en tot a la condició del penitent, tant pel que fa al llenguatge com en els consells que li doni).
4. Pregària del penitent (el penitent exposa la seva contrició).
5. Imposició de les mans i absolució (amb les mans del prevere esteses sobre el cap del penitent).
6. Acció de gràcies i comiat del penitent.

Reconciliar diversos penitents amb confessió i absolució individual (esquema)

1. Cant apropiat.
2. Salutació (i monició breu sobre la importància i l'ordre d'aquesta celebració).
3. Oració (es demana a Déu que concedeixi la gràcia d'una penitència sincera i fructuosa).
4. Litúrgia de la Paraula (proclamació de la Paraula + homilia + examen de consciència).
5. Ritu de la reconciliació.
 - Confessió general dels pecats
 - Confessió i absolució individual (els qui lliurement ho vulguin)
 - Lloança a Déu per la seva misericòrdia
 - Oració final d'acció de gràcies
6. Ritu de conclusió.

7. LES DISPOSICIONS PER A REBRE EL PERDÓ DE DÉU

Si la *confessió* o declaració de les faltes és l'element característic de l'acte del penitent, tradicionalment s'assenyalen també dos altres actes que formen part de l'itinerari penitencial.

De l'Exhortació Apostòlica de Joan Pau II "Reconciliació i penitència"

Quan ens adonem que l'amor que Déu ens té no s'atura davant el nostre pecat, no es fa enrere davant les nostres ofenses, sinó que esdevé més sol·lícit i generós. Quan som conscients que aquest amor ha arribat àdhuc a causar la passió i la mort del Fill, la Paraula feta carn, que ha acceptat de redimir-nos pagant amb la seva sang, aleshores esclatem en unes paraules de reconeixement: "Sí, el Senyor és ric en misericòrdia" i diem encara: "El Senyor és misericòrdia" (núm. 22).

El primer és la *contrició*. És el dolor d'haver pecat. La forma més noble –i que hauria de ser l'única– és quan el dolor prové del gran sentiment d'amor envers Déu i de la valoració de la seva misericòrdia envers nosaltres. Però també es pot donar que ens provoqui dolor el temor de les conseqüències del fet d'haver pecat. Déu se serveix de tot per a apropar-nos al seu amor.

L'altre element –que ja hem esmentat de passada abans– és la *satisfacció* o *penitència*. Pel fet que ara es facin un cop ja rebuda l'absolució, les pregàries o obres que ens hagi indicat el confessor tenen més el sentit d'acció de gràcies i de símbol de les bones disposicions futures que de testificació del penediment.

8. ELS FRUITS DE LA CONVERSIÓ

Ja la predicació de Joan Baptista (Mateu 3,8) deia: “Doneu els fruits que demana la conversió”. I si, en aquell context, l'horitzó del judici de Déu invitava a penedir-se, els deixebles de Jesucrist tenim més motius i més grans

Del Concili Provincial Tarraconense

Els bisbes de Catalunya exhortem els pastors i els catequistes a presentar als fidels, des de l'inici de la catequesi i a la llum de l'exhortació apostòlica *Reconciliació i penitència*, la doctrina catòlica sobre el sagrament de la reconciliació com a donació del perdó i de la pau de Déu –pel ministeri de l'Església– al “jo pecador”, és a dir, a cadascun dels qui confessem els nostres pecats.

Exhortem especialment els ministres de la reconciliació a intensificar la preparació a aquest ministeri, tant des del punt de vista teològic com espiritual, per a poder ser millors instruments del Crist que acull i perdona els pecadors; els demanem igualment que revisin la manera com celebren aquest sagrament, per tal d'adaptar-se a l'actual disciplina de l'Església i d'educar els fidels a comprendre-la i valorar-la.

Cal no oblidar que la valoració del sagrament de la Penitència demana una predicació més intensa del sentit de Déu, del sentit del pecat i de la conversió; una pastoral adient dels temps i dels dies penitencials; un aprofundiment sempre renovat de la teologia moral, i una atenció a les ciències de l'home i a la il·luminació de les consciències (Resolució núm. 71).

per a retornar a Déu amb tot el cor: la sang de nostre Senyor Jesucrist que ens vivifica. Els fruits que ens dona el sagrament són: la reconciliació amb Déu per la recuperació de la gràcia; la reconciliació amb l'Església; la pau i la serenitat de la consciència, i el consol espiritual; l'augment de forces espirituals per al combat de cada dia (cf. *Catecisme de l'Església Catòlica* 1496).

Tenim plena llibertat d'entrar al santuari gràcies a la sang de Jesús; ell ha inaugurat per a nosaltres un camí nou i viu, que passa a través de la cortina del lloc santíssim, és a dir, a través de la seva humanitat. En ell tenim un gran sacerdot posat al capdavant de la casa de Déu. Acostem-nos-hi amb cor sincer i fe plena, ja que el nostre cos ha estat rentat amb aigua que purifica, i els nostres cors, netejats de tota consciència de culpa. Mantinguem indefectible l'esperança que professem: Déu compleix fidelment les seves promeses. Vetllem els uns pels altres per animar-nos a l'amor fratern i a les bones obres (Hebreus 10,19-24).